

รายงานภาวะการค้า

กากน้ำตาลกำลังมีบทบาท ต่ออุตสาหกรรมไทยมากขึ้น

โดย... พุทธิพร ปริพัฒนานนท์

ปี 2520 นับเป็นปีที่ดีที่สุดของกากน้ำตาล เนื่องจากเราสามารถส่งกากน้ำตาลออกไปจำหน่ายได้เป็นสถิติสูงสุด คาดคะเนปริมาณส่งออกจะมากกว่า 900,000 ตัน มูลค่าประมาณ 725 ล้านบาท ส่วนการใช้ในประเทศก็ได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง โรงงานผลิตอีธิลแอลกอฮอล์จากกากน้ำตาลเพื่อส่งออก ซึ่งนักวิชาการหลายฝ่ายเคยเรียกร้องให้จัดตั้งขึ้น เพื่อแปรรูปกากน้ำตาลเป็นอีธิลแอลกอฮอล์ แทนที่จะส่งออกในรูปวัตถุดิบก็ได้เปิดทำการผลิตอย่างจริงจัง ๆ จัง ๆ ในปีนี้

ผลผลิตกากน้ำตาลในปีการผลิต 2519/20 ทั้งสิ้น 1,223,394 ตันเทียบกับปีก่อนหน้าซึ่งผลิตได้เพียง 909,552 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.5 นับเป็นปีที่เราสามารถผลิตกากน้ำตาลได้สูงสุดเช่นกัน ส่วนในปีการผลิต 2520/21 นี้ซึ่งคาดกันว่าผลผลิตอ้อยได้ประมาณ 18-19 ล้านตัน

เท่านั้น ผลผลิตกากน้ำตาลก็ควรจะลดลงเหลือประมาณ 846,000 - 993,000 ตัน เมื่อสถานการณ์ด้านการผลิตเป็นเช่นนี้คาดว่าปริมาณการส่งออกในปีหน้าจะต้องลดลงในอัตราส่วนเดียวกัน

กรณีที่มีข่าวว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันจะสนับสนุนให้มีอุตสาหกรรมผลิตแอลกอฮอล์จากกากน้ำตาล และใช้แอลกอฮอล์มาผสมน้ำมันเบนซินเพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศในการส่งน้ำมันเข้ามา และช่วยลดภาวะอากาศเป็นพิษจากท่อไอเสียรถยนต์ ผู้อำนวยการองค์การเชื้อเพลิงได้แถลงต่อสื่อมวลชนเมื่อปลายเดือนที่แล้วว่า โครงการผลิตแอลกอฮอล์เพื่อใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิงบางส่วนนั้น องค์การเชื้อเพลิงจะสนับสนุนเต็มที่ โดยไม่เกรงกลัวว่ายอดการจำหน่ายน้ำมันขององค์การฯ จะลดลง กลับจะ

วารสารน้ำตาล

เป็นผลดีต่อส่วนรวมอย่างยิ่ง เพราะเราจะได้ลดปริมาณการสั่งซื้อน้ำมันจากต่างประเทศและประหยัดเงินตราต่างประเทศได้ส่วนหนึ่ง ปัญหาที่น่าสนใจก็คือ เมื่อมีการผลิตแอลกอฮอล์ตามโครงการนี้แล้ว จะต้องคอยควบคุมดูแลและไม่ให้ราคาสูงเกินไป

เกี่ยวกับเรื่องนี้ คณะกรรมการสภาพัฒนาการแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์ได้ทำการศึกษาค้นคว้า ได้ผลเสียของโครงการผลิตแอลกอฮอล์ ดังกล่าว สรุปผลว่าในการนำแอลกอฮอล์ผสมใส่น้ำมันเบนซินเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในอัตราส่วน 17:90 นั้น จะทำให้ประเทศไทยต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้นปีละ 195 ล้านบาท โดยได้ผลตอบแทน 390 ล้านบาท (จากการลดปริมาณนำเข้าของน้ำมันเบนซินปีละ 230 ล้านบาท และผลพลอยได้จากการกลั่นอีธิลแอลกอฮอล์ 160 ล้านบาท) แต่ขณะเดียวกันจะทำให้เกิดผลเสียปีละ 585 ล้านบาท จากการลดปริมาณส่งออกของกากน้ำตาล มูลค่าปีละประมาณ 425 ล้านบาท ค่าเคมีภัณฑ์และค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร มูลค่าปีละ 70 ล้านบาท ค่าน้ำมันเตาซึ่งเป็นเชื้อเพลิงปีละ 90 ล้านบาท โดยมีระยะเวลาการคุ้มค่าที่จะผลิตอีธิลแอลกอฮอล์ เมื่อน้ำมันขึ้นราคาปีละ 5%, 10% และ 15% ในปี 2525, ปี 2527 และปี 2532 ตามลำดับ คณะกรรมการสภาพัฒนาการ

แห่งชาติมีความเห็นว่าประเทศไทยอาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายกากน้ำตาลในอนาคต ปัญหาเรื่องรายได้จากการส่งกากน้ำตาลออกตลาดจึงเป็นเรื่องเล็กน้อย จึงได้เสนอเรื่องนี้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาในด้านนโยบายต่อไป เมื่อต้นเดือนนี้ รัฐมนตรีว่าการอุตสาหกรรมเปิดเผยว่า รัฐบาลอาจจะแก้ปัญหาอ้อยและน้ำตาลล้นตลาด โดยสนับสนุนให้เอกชนลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตแอลกอฮอล์จากอ้อยหรือน้ำตาลโดยตรงเพื่อให้เป็นแหล่งรับซื้ออ้อยจากชาวไร่อีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อเสนอแนะดังกล่าวมีข้อห่วงกังวลอย่างน้อยสามประการ ประการแรก ในการลงทุนเพื่อสร้างโรงงานผลิตแอลกอฮอล์จากอ้อยนั้นกว่าโรงงานจะเปิดดำเนินการได้คงต้องใช้เวลา นาน และเมื่อถึงเวลานั้นจะแน่ใจได้อย่างไรว่าระดับราคาน้ำตาลในตลาดโลกจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ถ้าหากระดับราคาโน้มสูงขึ้น โรงงานน้ำตาลและโรงงานแอลกอฮอล์จะต้องแย่งกันซื้ออ้อยจากชาวไร่บ่อนโรงงาน โรงงานแอลกอฮอล์จะสู้ไหวหรือ ประการต่อมาในปีนี้ประเทศไทยมีโรงงานน้ำตาล 45 โรง มีกำลังหีบอ้อยประมาณวันละ 171,000 ตัน มากกว่าปีที่แล้วซึ่งมีกำลังหีบอ้อยวันละ 135,000 ตัน แม้ว่ากระทรวงอุตสาหกรรมประกาศว่าจะไม่

ออกไปอนุญาตตั้งและขยายโรงงานน้ำตาลอีกภายในระยะ 5 ปีนี้แต่เมื่อเปรียบเทียบปริมาณอ้อยที่ผลิตได้ในปีนี้กับปีที่แล้ว โรงงานน้ำตาลแต่ละโรงจะมีอ้อยป้อนโรงงานลดลงอย่างแน่นอน ฉะนั้น ถ้าหากรัฐบาลยังส่งเสริมให้โรงงานผลิตแอลกอฮอล์เป็นแหล่งรับซื้ออ้อยเพิ่มขึ้นอีกแหล่งหนึ่ง ผลที่สุดผู้ผลิตก็จะมีทางออก 2 ทางคือ ปิดโรงงานเสีย หรือไม่ก็คงต้องแย่งกันซื้ออ้อยโดยตัดราคากัน

ประการสุดท้าย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เปิดเผยเมื่อกลางเดือนนี้ว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายที่จะลดพื้นที่ปลูกและผลผลิตอ้อยลง เนื่องจากราคาน้ำตาลในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง โดยกระทรวงเกษตรฯ จะแนะนำให้เกษตรกรปลูกพืชอื่น ๆ ที่มีราคาดีกว่าอ้อยทดแทน นอกจากนี้จะส่งเสริมให้ชาวไร่ปลูกอ้อยพันธุ์ดี เพื่อให้ได้ปริมาณน้ำตาลสูง เป็นการควบคุมพื้นที่เพาะปลูกไปในตัว จะเห็นได้ว่านโยบายเกี่ยวกับการผลิตอ้อย และการผลิตน้ำตาลของสองกระทรวงนี้อยู่ในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกันเลย

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีโรงงานผลิตแอลกอฮอล์จากน้ำตาล 3 โรง ได้แก่ โรงงานผลิตแอลกอฮอล์อยุธยา ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ

ผลิตแอลกอฮอล์เพื่อใช้ในประเทศ ส่วนอีก 2 โรงงานได้รับการส่งเสริมลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ผลิตอีธิลแอลกอฮอล์เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของบริษัทตะวันออกเคมีแก๊ส จำกัด กล่าวว่า เหตุที่ทางการมิให้จำหน่ายแอลกอฮอล์ในประเทศ เป็นเพราะลักษณะของอีธิลแอลกอฮอล์ (95 ดีกรี) ที่ผลิตได้นั้นเมื่อนำไปผสมน้ำธรรมดาให้เจือจางเหลือ 25-30 ดีกรีแล้วก็เหมือนกับสุราขาวที่โรงงานสุราโดยทั่วไปผลิตออกจำหน่าย กรมสรรพสามิตเกรงว่าจะควบคุมดูแลไม่ทั่วถึงทำให้รัฐได้ภาษีสรรพสามิตลดลง

บริษัทตะวันออกเคมีแก๊ส จำกัด มีกำลังผลิตอีธิลแอลกอฮอล์ปีละ 6,600 กิโลลิตร เปิดดำเนินการเมื่อเดือนมีนาคมปีนี้ ใช้กากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบเดือนละ 2,000 ตัน (ปีละ 24,000 ตัน) โดยซื้อจากบริษัทบางกอกโมลาส จำกัด และบริษัทไทยโมลาส จำกัด ในปี 2521 บริษัทจะขยายกำลังผลิตอีก 3 เท่า เป็นปีละ 18,000 กิโลลิตร ดังนั้น บริษัทนี้จะเป็นแหล่งรับซื้อกากน้ำตาลถึง 72,000 ตัน ในปีหน้า ส่วนในอนาคตบริษัทจะขยายกำลังผลิตเป็นปีละ 30,000 กิโลลิตร บริษัทได้ส่งแอลกอฮอล์ไปจำหน่ายต่างประเทศแล้ว 2 ครั้งในปีนี้ รวม 2,820,555 ลิตร มูลค่า 13.4 ล้านบาท เฉลี่ยลิตรละ 4.75

วารสารน้ำตาล

บาท โดยส่งไปยังญี่ปุ่น โดยผ่านบริษัท
โตโยเมนก้า (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท ไทยแอลกอฮอล์ จำกัด จด
ทะเบียนปี 2519 ทุนจดทะเบียน 50 ล้าน
บาท มีกำลังผลิตอีธิลแอลกอฮอล์ ปีละ 67,000
กิโลลิตร ปัจจุบันโรงงานของบริษัทนี้ได้ติดตั้ง
เครื่องจักรอุปกรณ์แล้วกว่า 80% และอยู่ใน
ระหว่างติดตั้งอุปกรณ์ทำน้ำเสียก่อนระบายออก
สู่มแม่น้ำเจ้าพระยา คาดว่าจะสามารถเปิดกิจการ
ได้ประมาณกลางปี 2521

ปัญหาที่ผู้ผลิตแอลกอฮอล์ในประเทศ
หัวนักรงก็คือ ถ้าหากในอนาคตราคากากน้ำตาล
ในตลาดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้น และอุปสงค์ใน
ต่างประเทศสูงขึ้นมาก โรงงานน้ำตาลคงจะขึ้น
ราคากากน้ำตาลตามไปด้วย ต้นทุนของแอลกอฮอล์
ก็จะสูงขึ้น อาจจะมีปัญหาการตลาดตามมา

สำหรับการส่งกากน้ำตาลออกไป
จำหน่ายต่างประเทศในระยะ มกราคม-ตุลาคม
ปีนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 849,650 ตัน มูลค่า 675.7
ล้านบาท เทียบกับ 657,263 ตัน มูลค่า 438.8
ล้านบาท ในระยะเวลาเดียวกันที่แล้ว ปริมาณ
เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.3 ส่วนมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ
54.0 ทั้งนี้เพราะระดับราคาส่งออกสูงขึ้นมาก
ราคาเฉลี่ยปีนี้ตันละ 795.24 บาท เทียบกับ

ปีที่แล้ว ตันละ 667.55 บาท ประเทศผู้ซื้อคือ
ญี่ปุ่น ซึ่งนำเข้าประมาณร้อยละ 42 ของที่ส่ง
ออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ เกาหลีใต้
เนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร ไต้หวัน อิตาลี
สหรัฐอเมริกา ชองกงและสิงคโปร์ ตามลำดับ
ซึ่งล้วนแต่เป็นตลาดประจำทั้งสิ้น และทุกประ-
เทศได้สั่งซื้อเพิ่มขึ้นในปีนี้

ผู้ส่งออกรายหนึ่งเปิดเผยว่า ขณะนี้ระดับ
ราคากากน้ำตาลในตลาดโลกเริ่มมีแนวโน้มลดลง
เนื่องจากฤดูการผลิตน้ำตาล 2519/20 ของทุก
ประเทศทั่วโลกได้สิ้นสุดลงตั้งแต่เดือนกันยายนที่
ผ่านมา ผู้ผลิตจึงเริ่มระบายกากน้ำตาลออกสู่ตลาด
มากขึ้น นอกจากนี้ความต้องการราคากากน้ำตาลของ
ประเทศผู้ซื้อต่าง ๆ ได้เริ่มอ่อนตัวลงใน ระยะ
ครึ่งหลังของปี ราคากากน้ำตาลในเดือนธันวาคม
ประมาณตันละ 30 เหรียญสหรัฐ^๕ แต่ผู้ส่งออก
รายใหญ่ไม่ค่อยเดือดร้อน ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่ทำ
สัญญาขายกันล่วงหน้า 4-6 เดือน คาดว่าปี 2521
ที่จะถึงนี้ ระดับราคากากน้ำตาลจะลดลงไปอีก
ทั้งนี้เนื่องจากมีรายงานข่าวว่าโลกจะผลิตน้ำตาลได้
ถึง 92.032 ล้านตัน มากกว่าปีก่อนหน้าถึงร้อยละ
5.1 ซึ่งในการนี้ผลผลิตกากน้ำตาลของโลกก็จะทวี
สูงขึ้นเช่นกัน

สถิติการนำเข้าตาลส่งออก

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : พันบาท

เมืองปลายทาง	2520		2519	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ฮ่องกง	8,702	8,662	7,173	6,609
ญี่ปุ่น	360,438	288,342	297,560	205,665
เกาหลีใต้	222,440	175,020	147,075	104,229
สิงคโปร์	5,600	5,135	-	-
อิตาลี	12,100	10,601	5,400	3,007
เนเธอร์แลนด์	131,570	104,364	57,800	41,574
สหราชอาณาจักร	79,000	59,159	107,350	55,962
สหรัฐอเมริกา	14,000	10,554	19,600	10,549
ไต้หวัน	15,800	13,842	5,250	4,707
อิสราเอล	-	-	5	10
ศรีลังกา	-	-	4,050	2,104
ปอร์ตุเกส	-	-	6,000	4,340
รวม	<u>849,650</u>	<u>675,579</u>	<u>657,263</u>	<u>438,757</u>

ที่มา.- กรมศุลกากร.

จากหนังสือพิมพ์ข่าวพาณิชย์ 6 ม.ค. 21